

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๔ - ๑๕/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๑๙/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๒๐/๒๕๖๗

วันที่ ๑๘ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { ศาลปกครองกลาง

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี รวม ๒ คำร้อง คำร้องที่หนึ่ง ในคดีหมายเลขดำที่ ๘๙๙/๒๕๖๗ ระหว่าง นางสาววิเดือน งามปลั่ง ผู้ฟ้องคดี กับ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๑ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี คำร้องที่สอง ในคดีหมายเลขดำที่ ๙๑๒/๒๕๖๗ ระหว่าง นายฤทธิชัย ศรีเมือง ที่ ๑ นายเฉลิมชัย ผู้พัฒนา ที่ ๒ นายสิทธิชัย ผู้พัฒนา ที่ ๓ นายจำนอง บุญเลิศฟ้า ที่ ๔ และนายสากล พิษณุกุล ที่ ๕ ผู้ฟ้องคดี กับ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๑ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ข้อเท็จจริงตามหนังสือส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีและเอกสารประกอบสรุปได้ดังนี้

คำร้องที่หนึ่ง (เรื่องพิจารณาที่ ๑๙/๒๕๖๗)

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ประจำอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองออกกระเปาะโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในประเด็นดังต่อไปนี้

(๑) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๙๑ กำหนดให้ในการลงคะแนน ผู้มีสิทธิเลือกสามารถลงคะแนนเลือกผู้สมัครได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนให้ตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ เป็นการเปิดช่องให้เกิดการสมยอมกันในขั้นตอนการเลือกกันเองในกลุ่มเดียวกัน การที่ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่ลงคะแนนเลือกตนเองนั้น ถือเป็นการทำลายหลักความสุจริตใจของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา เข้าข้อสันนิษฐานเป็นข้อพิรุธว่าเป็นการสมัครเข้ามาในฐานะผู้รับจ้างให้ลงสมัครเพื่อเลือกผู้สมัครคนอื่น

ไม่ได้เป็นการลงสมัครเพื่อรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ทำให้มีการแทรกแซง ครอบงำ ชี้นำ ชักจูง สั่งการ ร้องขอ หรือสมยอมในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา

(๒) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๓ กำหนดให้มีผู้ช่วยเหลือผู้สมัคร ซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้สมัครที่ผู้สมัครยินยอม ให้ช่วยเหลือในการแนะนำตัว และข้อ ๖ กำหนดให้ผู้สมัครสามารถให้ผู้ช่วยเหลือผู้สมัคร ช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวได้ โดยต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้ถือเป็นการแนะนำตัวของผู้สมัครด้วย ขัดต่อหลักการเลือกสมาชิกวุฒิสภาที่แตกต่างจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่มีการกำหนดให้มีผู้ช่วยหาเสียงได้ เพราะเหตุที่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขตจำนวนมาก และมีพื้นที่ครอบคลุมหลายตำบล หรือหลายอำเภอ จึงจำเป็นต้องจ้างบุคคลอื่นมาเป็นผู้ช่วยหาเสียง แต่การเลือกสมาชิกวุฒิสภามีลักษณะเป็นการเลือกกันเองระหว่างผู้สมัคร การที่ระเบียบดังกล่าวกำหนดให้มีผู้ช่วยเหลือผู้สมัครทำให้เกิดการแทรกแซง ครอบงำ ชี้นำ หรือชักจูงจากบุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้มีสิทธิเลือกผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ทำให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา และทำให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๓) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๗ กำหนดให้ผู้สมัครสามารถแนะนำตัวโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้ใช้ข้อความตามเอกสารแนะนำตัวของผู้สมัครตามข้อ ๗ ซึ่งประชาชนอาจเข้าถึงข้อมูลนั้นด้วยก็ได้ ถือเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ที่มีกำลังทรัพย์ กำลังคน หรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ สามารถเอาเปรียบผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาทั่วไปที่ไม่มีความพร้อมดังกล่าวโดยไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครด้วยกัน

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การออกระเบียบของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองดังกล่าวทำให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม สร้างภาระแก่ผู้ฟ้องคดีในการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา เกินสมควร จึงเป็นการออกกฎที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ซึ่งการออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๙๑ ที่กำหนดว่า “ให้เลือกผู้สมัครได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนให้ตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้” เป็นการกำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง (๓) มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๓) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๓ และข้อ ๖ เป็นการกำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัคร จะช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัว ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง” และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๘ เป็นการกำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ผู้สมัครอาจแนะนำตัวได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด” ดังนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ต้องนำมาใช้บังคับแก่คดี ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ผู้ฟ้องคดีจึงขอให้ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

คำร้องที่สอง (เรื่องพิจารณาที่ ๒๐/๒๕๖๗)

ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองออกกระเบียบบนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในประเด็นดังต่อไปนี้

(๑) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๔๑ กำหนดให้ในการลงคะแนน ผู้มีสิทธิเลือกสามารถลงคะแนนเลือกผู้สมัครได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนให้ตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ เป็นการเปิดช่องให้เกิดการสมยอมกันในขั้นตอนการเลือกกันเองในกลุ่มเดียวกัน การที่ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่ลงคะแนนเลือกตนเองนั้น ถือเป็นการทำลายหลักความสุจริตใจของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา เข้าข้อสันนิษฐานเป็นข้อพิรุธว่าเป็นการสมัครเข้ามาในฐานะผู้รับจ้างให้ลงสมัครเพื่อเลือกผู้สมัครคนอื่นไม่ได้เป็นการลงสมัครเพื่อรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ทำให้มีการแทรกแซง ครอบงำ ชี้นำ ชักจูง สั่งการ ร้องขอ หรือสมยอมในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา

(๒) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๓ กำหนดให้มีผู้ช่วยเหลือผู้สมัคร ซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่มิใช่ผู้สมัครที่ผู้สมัครยินยอมให้ช่วยเหลือในการแนะนำตัว และข้อ ๖ กำหนดให้ผู้สมัครสามารถให้ผู้ช่วยเหลือผู้สมัคร ช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวได้ โดยต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้ถือเป็นการแนะนำตัวของผู้สมัครด้วย ชัดต่อหลักการเลือกสมาชิกวุฒิสภาที่แตกต่างจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีการกำหนดให้มีผู้ช่วยหาเสียงได้ เพราะเหตุที่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขตจำนวนมาก และมีพื้นที่ครอบคลุมหลายตำบล หรือหลายอำเภอ

จึงจำเป็นต้องจ้างบุคคลอื่นมาเป็นผู้ช่วยหาเสียง แต่การเลือกสมาชิกวุฒิสภามีลักษณะเป็นการเลือกกันเองระหว่างผู้สมัคร การที่ระเบียบดังกล่าวกำหนดให้มีผู้ช่วยเหลือผู้สมัครทำให้เกิดการแทรกแซงครอบงำ ชี้นำหรือชักจูงจากบุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคลอื่นที่มีใ้ผู้มีสิทธิเลือกผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ทำให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา และทำให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๓) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๗ กำหนดให้ผู้สมัครสามารถแนะนำตัวโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้ใช้ข้อความตามเอกสารแนะนำตัวของผู้สมัครตามข้อ ๗ ซึ่งประชาชนอาจเข้าถึงข้อมูลนั้นด้วยก็ได้ นั้น ถือเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่มีกำลังทรัพย์ กำลังคน หรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ สามารถเอาเปรียบผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาทั่วไปที่ไม่มีความพร้อมดังกล่าวโดยไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครด้วยกัน

ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าเห็นว่าการออกระเบียบของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองดังกล่าวทำให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม สร้างภาระแก่ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าในการสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเกินสมควร จึงเป็นการออกกฎที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ซึ่งการออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๙๑ ที่กำหนดว่า “ให้เลือกผู้สมัครได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนให้ตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้” เป็นการกำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง (๓) มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๓) ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๓ และข้อ ๖ เป็นการกำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัคร จะช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัว ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง” และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๘ เป็นการกำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ผู้สมัครอาจแนะนำตัวได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด” ดังนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ต้องนำมาใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗

ผู้ฟ้องคดีทั้งห้าจึงขอให้ศาลปกครองกลางส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

ศาลปกครองกลางเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสองคำร้องโต้แย้งว่า ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๙๑ กำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ส่วนระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๓ และข้อ ๖ และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๘ กำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ ดังนั้น การที่ศาลปกครองกลางจะวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของระเบียบดังกล่าว จึงเป็นการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายเดียวกันกับการวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ย่อมมีผลเท่ากับเป็นการวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ หรือไม่ จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งศาลปกครองกลางจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง

สำนักงานศาลปกครอง ส่งเอกสารเพิ่มเติมเป็นคำร้องขอของผู้ฟ้องคดี ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวอย่างใด ๆ ก่อนการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ยังไม่ปรากฏว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ยากแก่การแก้ไขเยียวยาในภายหลัง อีกทั้งหากคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าจะเกิดความเสียหายดังกล่าวย่อมมีหน้าที่และอำนาจที่จะดำเนินการได้ตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่กำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เป็นการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัย

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๑๐๗ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคน ซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกันหรือทำงานหรือเคยทำงานด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม โดยในการแบ่งกลุ่มต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้

การแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่ม และคุณสมบัติของบุคคลในแต่ละกลุ่ม การสมัครและรับสมัคร หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตนเอง การได้รับเลือก จำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีจากแต่ละกลุ่ม การขึ้นบัญชีสำรอง การเลื่อนบุคคลจากบัญชีสำรองขึ้นดำรงตำแหน่งแทน และมาตรการอื่นใดที่จำเป็น เพื่อให้การเลือกตนเองเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้การเลือกตั้งกล่าวเป็นไปโดย สุจริตและเที่ยงธรรม จะกำหนดมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน หรือจะกำหนด ให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้

การดำเนินการตามวรรคสอง ให้ดำเนินการตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยในระดับประเทศ

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่ครบตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะเพราะเหตุตำแหน่งว่างลง หรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา และไม่มีรายชื่อบุคคลที่สำรองไว้ เหลืออยู่ ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่ แต่ในกรณีที่มีสมาชิกวุฒิสภาเหลืออยู่ไม่ถึง กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดและอายุของวุฒิสภาเหลืออยู่เกินหนึ่งปี ให้ดำเนินการเลือก สมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภามีสมาชิกเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่

การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกา มีผลใช้บังคับ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันเริ่มดำเนินการเพื่อเลือกไม่ช้ากว่าสามสิบวัน นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผลใช้บังคับ การกำหนดดังกล่าวให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้นำความในมาตรา ๑๐๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑๒ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเอง หรือคู่ความโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยมาตรา ๕ และยังไม่มี คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลส่งความเห็นเช่นนั้น ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ในระหว่างนั้น ให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้แต่ให้รอการ พิพากษาคดีไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบต่อคำพิพากษาของศาล อันถึงที่สุดแล้ว เว้นแต่ในคดีอาญาให้ถือว่าผู้ซึ่งเคยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าไม่ชอบด้วยมาตรา ๕ นั้น เป็นผู้ไม่เคยกระทำความผิด

ดังกล่าวหรือถ้าผู้นั้นยังรับโทษอยู่ก็ให้ปล่อยตัวไป แต่ทั้งนี้ไม่ก่อให้เกิดสิทธิที่จะเรียกร้องค่าชดเชยหรือค่าเสียหายใด ๆ

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๓๖ ผู้สมัครอาจแนะนำตัวได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัคร จะช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัว ต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๐ การเลือกระดับอำเภอ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

ฯลฯ ฯลฯ

มาตรา ๔๑ การเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

(๓) ให้ผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

ฯลฯ ฯลฯ

มาตรา ๔๒ การเลือกระดับประเทศ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

(๓) ให้ผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสิบคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

ฯลฯ ฯลฯ

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง (๓) มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๓) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ หรือไม่

ความเห็น

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ เป็นบทบัญญัติที่เขียนไว้กว้าง ๆ โดยกำหนดที่มาของสมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๒๐๐ คน มาจากการให้ประชาชนผู้มีคุณสมบัติสมัครและเลือกกันเองตามกลุ่มที่หลากหลาย การแบ่งกลุ่มต้องแบ่งในลักษณะที่ให้ประชาชนซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคน

สามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประสงค์จะสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา สามารถสมัครในกลุ่มที่ตนมีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ หรือมีลักษณะที่เหมือนหรือใกล้เคียง กับตนมากที่สุด และเพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนที่มีคุณสมบัติทุกคนจะมีสิทธิสมัครเข้ารับเลือกได้ ส่วนรายละเอียดในการแบ่งกลุ่ม จำนวนกลุ่ม คุณสมบัติของผู้สมัครในแต่ละกลุ่ม การสมัคร การรับ สมัคร หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกกันเอง การได้รับเลือกจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีในแต่ละกลุ่ม การขึ้นบัญชีสำรอง การเลื่อนบุคคลจากบัญชีสำรอง และมาตรการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้การเลือกกันเอง เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่ง สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ และวิธีการเลือกได้กำหนดให้เลือกกันเองโดยตรง ตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้ที่สนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง จะไม่ถูกกีดกันหรือถูกคัดกรองโดยองค์กรหรือพรรคการเมืองใด จึงให้ร่วมกันคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสม ในแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่มีฐานะเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย มิใช่ผู้แทนของแต่ละกลุ่ม หรือแต่ละจังหวัด และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นฝ่ายนิติบัญญัติได้

กรณีประเด็นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง ตอนท้าย บัญญัติไว้ว่าจะกำหนดมิให้ ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน หรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วย วิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้ นั้น เพื่อให้สามารถกำหนดรายละเอียดในการ จัดการเลือกเพื่อป้องกันการสมยอมกัน โดยจะกำหนดทางเลือกของวิธีการคัดกรองผู้สมัครด้วยวิธีการ อื่นใดได้ เพื่อเพิ่มช่องทางให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภามีความสุจริตและเที่ยงธรรม ดังนั้น การที่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดวิธีการป้องกันการ สมยอมกันและป้องกันการแทรกแซงจากกลุ่มการเมือง โดยกำหนดมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง (๓) การเลือก ระดับอำเภอ และมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (๓) การเลือกระดับจังหวัด ให้ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือก ลงคะแนนเลือกกันเองในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน และมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๓) กำหนดการ เลือกระดับประเทศ ให้ผู้ได้รับเลือกลงคะแนนเลือกกันเองในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสิบคน และกำหนดว่า การเลือกทั้งสามระดับดังกล่าวผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนน ให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ นั้น แม้บทบัญญัติดังกล่าวจะมีได้กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกต้องเลือก ตนเองด้วย แต่การที่ผู้สมัครคนใดจะไม่ลงคะแนนเลือกตนเองโดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงใดมาประกอบ ให้เห็นได้ว่ามีเจตนาเพื่อมิให้การเลือกเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมแล้ว ก็ไม่อาจถือได้ว่าผู้สมัครนั้น ไม่สุจริตในการเลือก ประกอบกับมีการเลือกกันเองในกลุ่มเดียวกันได้ในรอบแรกแล้ว โดยการเลือกในรอบ ที่สองยังกำหนดให้ใช้วิธีการเลือกไขว้โดยการจับสลากแบ่งสายเลือกกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกัน

และผู้ได้รับเลือกในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๐
วรรคหนึ่ง (๑๑) มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (๑๑) และมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๙) ไว้ด้วย วิธีการจับสลาก
แบ่งสายและการเลือกไขว้ดังกล่าวยอมทำให้ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกไม่อาจทราบล่วงหน้าที่จะเลือกผู้สมัคร
หรือผู้ได้รับเลือกรายใดอันเป็นการป้องกันการสมยอมหรือช่วยเหลือกันได้ ดังนั้น บทบัญญัติ
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๐
วรรคหนึ่ง (๓) มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๓) ที่กำหนดให้ผู้สมัครหรือผู้ได้
รับเลือกลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกัน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ จึงเป็นไปตามเจตนารมณ์
ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ที่มุ่งหมายให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมแล้ว
และไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการ
เปิดช่องให้เกิดการสมยอมกันในขั้นตอนการเลือกกันเองในกลุ่มเดียวกัน เป็นการทำลายหลักความสุจริตใจ
ของผู้สมัคร เป็นข้อพิรุธว่าสมัครเข้ามาในฐานะผู้รับจ้างสมัครเพื่อเลือกผู้สมัครคนอื่น ทำให้ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ นั้น เป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของผู้ฟ้องคดี และแม้จะมีกรณี
ดังที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง ก็เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาว่าระเบียบในเรื่องดังกล่าวที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง
กำหนดขึ้นมานั้นขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บท ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ศาลที่มีอำนาจพิจารณา
พิพากษากรณีดังกล่าวจึงได้แก่ศาลปกครอง มิใช่หน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

ประเด็นข้อโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีที่ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่ง
สมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ วรรคสอง กรณีการกำหนดให้มีบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัคร
จะช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ทำให้เกิดการแทรกแซง ครอบงำ ชี้นำ
หรือชักจูงจากบุคคลอื่นหรือกลุ่มบุคคลอื่นที่มีใช่ผู้มีสิทธิเลือกผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ทำให้
เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา และทำให้การเลือก
สมาชิกวุฒิสภาไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ นั้น

เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) กำหนดให้คณะกรรมการ
การเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจในการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และ
ควบคุมดูแลการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม การกำหนดวิธีการและเงื่อนไข
ในการแนะนำตัวของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภา และการให้มีบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัครเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือ
ผู้สมัครในการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา กรณีจึงเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ
การเลือกตั้งที่จะต้องดำเนินการจัดการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

โดยไม่ให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาเกิดความได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้สมัครด้วยกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ ได้กำหนดการเลือกสมาชิกวุฒิสภาไว้ถึงสามระดับ ตั้งแต่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ และในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละระดับ กฎหมายได้กำหนดวิธีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาไว้ทั้งการเลือกโดยตรงที่กำหนดให้ผู้ได้รับเลือกลงคะแนนเลือกกันเองในกลุ่มเดียวกัน และการเลือกไขว้ที่กำหนดให้ผู้ได้รับเลือกในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตนเองมิได้ จึงมีเหตุผลที่มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ โดยกำหนดหลักการการแนะนำตัวของผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาและการมีบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัครทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาโดยให้ผู้สมัครทุกคนมีผู้ช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวได้อย่างเท่าเทียมกัน การกำหนดให้มีผู้ช่วยเหลือผู้สมัครก็เพื่อให้ผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภารายอื่นได้ทราบและเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเลือกระหว่างผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาด้วยกันเท่านั้น ทั้งนี้บุคคลที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาต้องปฏิบัติตามวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ หากผู้ช่วยเหลือผู้สมัครกระทำการเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติที่เป็นข้อห้ามตามกฎหมายและระเบียบแล้วทั้งผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาและผู้ช่วยเหลือผู้สมัครจะต้องรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้สมัครตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๐ วรรคสอง ที่กำหนดให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัครเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา หากโดยไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือเงื่อนไขตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้สมัคร ดังนั้น ประเด็นการกำหนดให้มีบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้สมัครเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้สมัครในการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ วรรคสอง มิได้ทำให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จึงยังไม่ถือว่าไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗

ส่วนข้อโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีที่ว่า ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๗ ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ผู้สมัครอาจแนะนำตัวโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้สมัครรับเลือกเป็น

สมาชิกวุฒิสภาที่มีกำลังทรัพย์ กำลังคน หรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ สามารถเอาเปรียบผู้สมัครรับเลือก เป็นสมาชิกวุฒิสภาทั่วไปที่ไม่มีความพร้อมดังกล่าวโดยไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครด้วยกัน เกิดความ ได้เปรียบเสียเปรียบไม่เป็นธรรมระหว่างผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ทำให้พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง ชัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ นั้น

เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทของระเบียบดังกล่าวบัญญัติหลักการไว้แต่เพียงว่า ผู้สมัคร อาจแนะนำตัวได้ตามวิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด จึงเป็นกรณีที่กฎหมายแม่บทได้มอบอำนาจ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายมีอำนาจออกระเบียบได้เพื่อกำหนดรายละเอียด เกี่ยวกับวิธีการและเงื่อนไขต่าง ๆ ในการแนะนำตัวผู้สมัคร คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีอำนาจ กระทำได้ภายในขอบเขตของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ดังกล่าว และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแนะนำตัวในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการแนะนำตัว ในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๗ ที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างนั้นจะชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวหรือไม่ ย่อมอยู่ในอำนาจการพิจารณาพิพากษาของ ศาลปกครองโดยตรงอยู่แล้ว

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง (๓) มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง (๓) ไม่ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ